

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská
Posudek: oponenta
Práci hodnotil(a): Mgr. Markéta Pokorová, Ph.D.

Práci předložil(a): Adéla Švolbová
Název práce: Autobiografické rysy v tvorbě Heleny Čapkové

1. Cíl práce:

Jako stěžejní cíl práce bakalářka označila představení autobiografických rysů nacházejících se v dílech Heleny Čapkové. K rozboru zvolila čtyři autorčiny prózy, a to *Malé děvče* (1920), *Kolébka* (1922), *O živé lásce* (1924) a *Moji milí bratři* (1926). Jako dílčí cíl dále uvedla prezentovat spisovatelku samu, zejména její rodinnou situaci, jež se v jejích textech zásadně zrcadlí.

Studentka dále v úvodu pokládá dvě de facto totožné otázky zaměřené na charakter rodinných poměrů Heleny Čapkové, zejména na její vztah s matkou, přičemž právě sledování rodinných vztahů označuje za náplň následné analýzy.

Oba cíle – hlavní i dílčí - byly splněny, avšak jen na mezní hranici přípustnosti, neboť literární analýza byla provedena bez dostatečné odborně teoretické průpravy.

2. Obsahové zpracování

Práce je členěna do šesti dílčích sekcí s řadou podkapitol. První oddíl je věnovaný životu Heleny Čapkové, následující části jsou věnovány rozborům jednotlivých próz.

Z hlediska obsahového se u předkládané bakalářské práce projevují čtyři zásadní slabiny:

1. stylistická neobratnost a argumentační nepřesnost,
2. sklon k redundanci,
3. nízká odbornost,
4. hraniční rozsah práce.

První bod zásadně snižuje možnost porozumění textu. Někdy jde o nevhodnou větnou stavbu, např. str. 8: „*První se narodila 15. října roku 1905 Eva a následně o necelé dva roky později, 7. května roku 1907, její mladší sestra se jménem Helena, po matce,*“ či o spojení nesmyslná (pomocí stinných stránek, rys prvorozenosti, jakým jazykem se při psaní ubírat, množství děl...jež měli na svědomí, láska může být situována), nebo o

ta nehodící se do odborného funkčního stylu (kostrou bakalářské práce, vydávali jedno dílo za druhým).

Jindy jde o problém rozsáhlejší. Např. na str. 9 autorka uvádí: „*Všetchna čtyři díla se dotýkají podobných témat, jež pojednávají o rodině, rodinných vztazích, mateřství či porodu. Ač se tato směs témat může zdát jakkoliv různorodá...*“ Témata jsou buď podobná, nebo jde o různorodou směs! Podobně str. 21: „*Jeden z nejsilnějších momentů, na který sama vzpomíná, je, že se chvíli před smrtí do Úpice už nestihla podívat a navštívit místa, která pro ni měla velký význam,*“ dále str. 23: „*Na Helenu je ve vzpomínkových knihách nahlíženo jako na nejstaršího sourozence, který by měl jako první opustit rodný dům. Její matka ji však neměla v úmyslu živit celý život...*“ popř. str. 33: „*Byla si vědoma, že oběma jejím bratrům se dostalo lepšího vzdělání než jí samotné. V tomto směru to však nefungovala oboustranně...*“

Vzhledem k tématu práce, a tedy autobiografickým prvkům, je logické, že k opakování, respektive návratům k již probíranému motivu docházet bude. Přesto je předkládaný text opakováním až nadměru zatížený. Informace si navíc protirečí, aniž by to bakalaristka komentovala (týká se údajného ne/pomáhání bratrům, vztahu matky k Helenině vzdělání apod.) Rovněž jsou dané závěry jen pokradmu dokládány citacemi z rozebíraných děl či dalších zdrojů. Studentka například několikrát zmiňuje, že Helenina matka protěžovala syna Karla, zatímco Josefa s Helenou opomíjela (str. 17, 18, 22, 24, 31, 32, 35, 36), avšak premisu nedoloží ani jednou citací z primárních zdrojů.

Nedostatečná odbornost textu souvisí s tím, že studentka se neseznámila (vůbec či neplnohodnotně) s prameny poskytujícími teoretické poznatky z oboru (teorie autobiografie, problematika fikčního světa, definice literární postavy, vypravěče, otázka časoprostoru). S tím souvisí také neuspokojivý poznámkový aparát. Studentka svoji analýzu provádí de facto z pozice laika (jakkoliv zapáleného), což u bakalářské práce není žádoucí.

Rozsah předkládaného textu (mimo úvod a závěr) čítá cca 30 stran, z nichž celá řada koresponduje s délkou podkapitoly (a tedy jedná se o strany zaplněné textem jen z části, někdy pouze z poloviny a méně). Vzhledem ke značné redundanci (viz výše) i k faktu, že citace jsou uváděny jako samostatný odstavec, lze diskutovat, zda rozsah vlastního textu práce dosahuje minimálního přípustného počtu znaků, a tedy 54 tisíc.

Formální úprava

Po formální stránce jde o text průměrný, bez zásadních chyb v rovině jazykové.

3. Stručný komentář hodnotitele

Téma předkládané bakalářské práce je zajímavé a svým způsobem výjimečné. Zcela jistě se studentka podrobně seznámila s analyzovanými texty i s celou řadou

sekundárních zdrojů týkajících díla a života Heleny Čapkové. Bohužel, literární analýza by měla být podpořena rovněž znalostmi z oblasti teoretické. Právě spojením teorie a praxe nabývá literární interpretace svůj pravý význam. Dále by bylo vhodné provést stylistické úpravy a více citovat. Nejen, že by tím práce získala na odbornosti, ale také by nemohla být napadena kvůli rozsahu.

4. Otázky a připomínky doporučené k bližšímu vysvětlení při obhajobě

1. Na základě jakých markerů lze text přiřadit k autobiografickému žánru?
2. Existuje rozdíl mezi autobiografií, biografií, memoárem, autobiografickým románem či deníkem? Kam zařadíte dílo H. Čapkové?

5. Navrhovaná známka:

Závěrečnou práci doporučuji k obhajobě s ohodnocením velmi dobře - dobře.

Datum: 13. 04. 22

Podpis:

Jméno Příjmení (hodnotitele)
KČJ FPE ZČU

Souhlas s oponenturou

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

Jelínková